

יד ושם

המשרד לאזרחים ותיקים

"לְדוֹרוֹת" סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל שאלון לרישום קורות ניצולת השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים יעלה לאתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il אנו מודים לך מראש על הנכונות לשיתוף הפעולה.

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם פרטי: דב	שם משפחה: וינקלר
-------------	------------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה

יש לרשום שמות ומקומות באותיות בדפוס (גם בלועזית) במקומות המסומנים

שם נעורים: ברל	בלועזית VINCLER	שם משפחה לפני המלחמה או בתקופתה: וינקלר
תאריך מין: לידה: 28 08 1927 זכר	בלועזית BERL	שם פרטי לפני המלחמה או בתקופתה: ברל
ארץ לידה: רומניה	בלועזית Suceava County Bukovina	מקום לידה (ישוב, מחוז): גורה הומורילין מחוז סוקאבה, דרום בוקובינה
שם פרטי ושם נעורים של האם:		שם פרטי של האב: ברוך
שם נעורים של האישה:		שם פרטי של האישה/הבעל (אם היה/תה נשוי/נשואה לפני המלחמה):
ארץ המגורים: רומניה	בלועזית	מקום מגורים קבוע לפני המלחמה (ישוב, מחוז): גורה הומורילין, רומניה, סוקאבה, דרום בוקובינה
חבר בארגון או בתנועה:	מקצוע לפני המלחמה:	השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: 7 שנים יסודי
		מקומות מגורים בתקופת המלחמה (ישוב, מחוז, ארץ): גורה הומורילין, רומניה, סוקאבה, דרום בוקובינה
		האם היית בגטאות? אילו ומתי? מורלה טרנסניסטריה
		האם היית במחנות? אילו ומתי? ברומניה – בגירה הומורה, באוקרינה – במורלה טרנסניסטריה
תאריך השחרור: 10.10.1944		מקום השחרור: מוגלוב, טרנסניסטריה אוקרינה
לאן עברת/חזרת לאחר השחרור (ציין מקום)?		האם שהית במחנה עקורים? שם המחנה? טרנסניסטריה
שם האנייה: טורוס – אוניה טורקית (אם עלה בדרך הים)	שנת העלייה: 1944	מקומות/מחנות בדרך לארץ: בית יתומים במורה מוסטר סגור, מוגלוב רומן ברומניה

אנא ספרי על קורותיך לפני המלחמה

(ציוני דרך: משפחה, סביבה, ילדות ולימודים, עבודה, חברות בארגון): נא לכתוב בגוף ראשון

המשפחה הייתה משפחה דתית. לאבא היה מכולת ואימא הייתה עקרת בית, היינו שני ילדים במשפחה. אחי היה מבוגר ממני

בשנתיים. גרנו בגורה הומורולין, בעיר חיו היהודים כמו אחים, היו בעיר כ-3000 נפשות והמסחר בעיר היה כ-60% לערך בידי

היהודים. היינו ביחסים טובים עם הגויים ולא הייתה אנטישמיות. הייתי בן 13 לפני המלחמה, למדתי בבית ספר 7 שנים – זה היה

בית ספר נוצרי כי לא היה בית ספר יהודי אחר צהרים, למדתי בתלמוד תורה, אהבתי מוסיקה וחקלאות. בהמשך עזרתי לסבתא

ברפת ובלול, עזרתי לסבתא גם במכולת. אחי היה מאוד מוכשר ולמד בשקדנות. בסה"כ היינו מאושרים הכול נעשה בבתים, כל

החגים עד 1939 – 1941 כאשר החלה המלחמה והיטלר עלה לשלטון, והחלה מלחמת העולם השנייה. אונטונסקי הרוזן הרומני

עשה הסכם עם הנאצים, בו הסכימו כי הנאצים לא יכנסו לרומניה, אך על רומניה לגרש את כול היהודים שלה.

נא ספרי על קורותיך בזמן המלחמה

(ציוני דרך: מעצר וגירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים ביונדראט/תנועות נוער/מחתרת/פרטיזנים, השתתפות בבריחה/התנגדות/לחימה, האם אדם/ארגון יהודי/לא יהודי סייע באופן משמעותי להצלתך; בריחה/הגירה בכפייה, פינוי/אוווקאציה למרכז ברית המועצות):

לאבא הייתה מכולת שמכרו בה גם נפט, בשנת 3.9.1941 הפשיסטים הלגיונרים הרומנים באו אלינו לחנות כדי שניתן להם ג'ריקן

נפט, ולקחו אותי איתם כדי להחזיר את הג'ריקן. הם דרשו מהורי שאני יבוא איתם ואני אמרתי להורים שלי שישאלו האם אני

יחזור בשלום? ואז באמת קרה נס גדול, שמעתי שהם רצים לקחת אותי והחלטתי לברוח להם, הם התחילו לירות, הכדורים שרקו

לי מעל הראש ואני רצתי בכל הכוח, ברצון האלוהים חזרתי בשלום וניצלתי בנס גדול, צריכים להאמין שכל החיים הם מתנה

מאלוהים. לאחר מכן הינו מכותרים בתוך הבתים, הינו בהסגר כמו במחנה סגור. ברומניה היה מנהג שתופים תופפו כדי להודיע

ברחובות אם יש חדשות. ב 10.10.1941 הודיעו להגיע לתחנת רכבת עד השעה 14:00 ולהביא איתנו כסף, זהב וחפצים יקרים.

היהודים התחילו לבכות ממה שמצפה לנו, הודיעו שמי שלא יגיע ייהרג. הגענו לרכבת, כשיצאנו מהבית כבר הגויים נכנסו פנימה,

אנשים מסרו את החפצים שלהם והרכבת יצאה לפנות ערב ליעד לא ידוע. לא היה לנו מים, אנשים שתו את השתן שלהם, וחלק

החלו למות ברכבת מרוב צפיפות ולפנות ערב הגענו לאטקו בבסרבה, הלכנו עד כמה מאות מטרים בבוץ, בקור ובגשם. התחילו

להעביר אנשים לצד השני של נהר המוהילב, ולגרש אנשים אך כל פעם הגיע משלוח חדש של אנשים, הרבה אנשים היו חלשים

וכבר נפלו, הרבה אנשים אמרו שהם לא יכולים להמשיך והם נשארים במקום, עד שגמרו אותם. הגענו למורבה בלילה, צעדנו בקו

אחד בגשם, ואנשים נפלו כמו נמלים. אלו ששרדו פוזרו בתוך בתים עזובים בשדות. ההורים שלי נפטרו ממחלת טיפוס ולכלוך, אני

הייתי מתחמק בלילה כדי לגנוב סלק סוכר ותפוחי אדמה, כדי שיהיה לנו מה לאכול. אחי ברח, לא ידוע לי לאן. החיים היו גרועים

אנשים עבדו לפי הצורך, חלק ברחו וירו אליהם והם נשארו בחורש מתים, חלק מתו מעבודה קשה, כל הזמן הינו בסכנת נפש.

3000 נפשות נשארו בטרנסניסטריה.

אני מצרף לכם שני מסמכים כדלהלן:

א. שיר אשר נכתב על ידי דודתי כלי בלי ז"ל ניצולת שואת טרנסניסטריה שהייתה בגטו מוגילב. שיר זה נכתב והודפס בספר שירי

השואה בעת היותה בגטו. את השיר תרגמתי לעברית, הוא מתאר את חיי הילדים היתומים שהתגלגלו בגטאות טרנסניסטריה. אנו

שרים את השיר הזה בעת מפגשים אשר אני מארגן מאחר והוא מזכיר לנו את התלאות שעברנו שם בהיותנו יתומים.

ב. סיפור העלייה שלי מטרנסניסטריה אשר הודפס על ידי ההוצאה לאור של משרד הביטחון בשנת 1987. הסיפור נבחר כמייצג

של עליית 1944. שם הספר: "מאה סיפורי עלייה" והוא מתעד את תולדות הציונות, עורך הספר אלי וולצקי

אנא ספרי/י על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ

(ציוני דרך: השחרור וחזרה הביתה, חיים אחרי המלחמה, בריחה, העפלה/ עלייה):

המשטר ברומניה הוחלף, הרוסים נכנסו וצ'אושסקו הקומוניסט עלה לשלטון. התחילו בכל מני דרכים להוציאנו מטרנסניסטריה.

כל מני מוסדות הגיעו להוציא את היהודים ושימשו כמו "בית מסתור" מהגויים אוקראינים כדי שיוכלו להחזיק בבתי שלנו.

נותרנו במסתור בפחד אם חס ושלום הינו יוצאים הרומנים היו סוגרים אותנו כי בלילה היו האוקראינים שעבדו עם הנאצים

עוברים, הינו חיים בסכנת נפש. אם חס ושלום הינו יוצאים הם היו רוצחים אותנו. היינו אוכלים מרק, מים וחתיכת לחם, הכול היה

בסוד ובנס משמיים הצלחנו לצאת בכרכרה שמונה או שישה ילדים לכיוון מוהילב. המרחק היה כ-30 ק"מ, היו יכולים לגמור אותנו

עוד בדרך הגענו לפנות בוקר למוהילב, זה היה הכול מסודר עם המוסדות של הסוכנות והג'וינט. בהתחלה הביאו אותנו ברכבת

לבוקרשט, אחרי זה נסענו לכובין רומה זה היה בשנת 1944 ואחרי זמן מה העבירו אותנו לעיר מוזאן מון, שם ראינו את הגרמנים

נסוגים והרוסים נכנסים, אחר כך הביאו אותנו לבוקרשט ומשם לקונסטנצה – עיר הנמל הראשית של רומניה – הכניסו אותנו

1000 ילדים באוניית בהמות של הטורקים בשם טורוס. בנמל היו פולנים, רוסים ורומנים הם אמרו שהאונייה תיקח אותנו

לפלסטינה. הים היה ממוקש, והיו 3 אוניות ילדים שיצאו לפנינו וטבעו. אנשי הסיפון התפלאו איך הגענו לאיסטנבול. היינו בסכנת

חיים כל הזמן. למחרת יצאנו ברכבת מאיסטנבול לפלסטינה, הגענו לעתלית שם הייתי כ שלושה שבועות ומשם העבירו אותי לכפר

פונים, הייתי שם עד 1945 ולקחו אותי לקיבוץ יגור, המשכנו והקמנו 11 ישובים בארץ.

נא ספרי/י על חיך בארץ

(ציוני דרך: לימודים/ תעסוקה, שירות צבאי, פעילות ציבורית או תרבותית, משפחה/ דורות המשך וכו'):

היינו בברית יצחק איפה שהיום יושב נחל עוז. במקום היה לנו קשה בהתחלה, יצאנו בלילה מיישוב בארות יצחק בסודיות והגענו

למקום, מסביב היינו מוקפים ערבים, עד הבוקר הקמנו צריפים וגדר תיל, הבריטים באו ולא יכלו לעשות שום דבר, ככה הקמנו 11

ישובים. בשנת 1946 החיים היו קשים, הובלנו מים עם פרד 14 ק"מ – מים מלוחים. האנגלים דרשו שנקים מחנה משטרה, שלחו

אותי לקורס נוטרים, הקמנו נקודת משטרה, היה לנו טנדר ורישיון מהבריטים שאני יוכל לשאת רובה, נסעתי איזה 3 פעמים לעזה

להביא קרח ומזון, זה היה משנת 1946 עד שנת 1948. עד שהתחילה מלחמת השחרור היינו מבודדים. הישוב הכי קרוב היה
בארות יצחק, היו בארות מזמן הטורקים שם נאספו מי גשמים, הינו עושים עם זה כביסה וכל מני דברים. הבאנו מים לשתייה
במרוכז מהמרכז. בנינו גדר תיל לפרות ולסוסים כדי שהפדיון לא יגנבו לנו אותם. החיים בהמשך היו קשים – להביא את הפרנסה,
הייתה לנו מחלקה מתאמת עם משרד הביטחון שישמרו כי בלילה היו הברחות של פדיונים. בשנת 1951 היו יריות בלילה ואשתי
נבהלה ואמרה שהיא לא יכולה יותר ושיש לה פחד גדול בלילה. בשנת 1951 התחתנו ובשנת 1952 נולדה לנו בת. משנת 1954
עזבתי את תקומה לבית חנן שם הבאתי תרנגולות והיו מטעים. אחרי זה עברנו לכפר חסידים לעבוד בחליבה וגרנו באיזה צריף.
חסכתי כ-500 לירות כדי לעבוד לגור ברכסים. משנת 1954 ועד הפנסיה עבדתי בדואר הראשי בחיפה הייתי עובד בבוקר ואחרי
הצהריים.